

**UCHWAŁA NR LXX/437/2023
RADY GMINY KROŚNICE**

z dnia 30 marca 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krośnice
na lata 2023-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2023.40) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2022.447 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Krośnice na lata 2023-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krośnice.

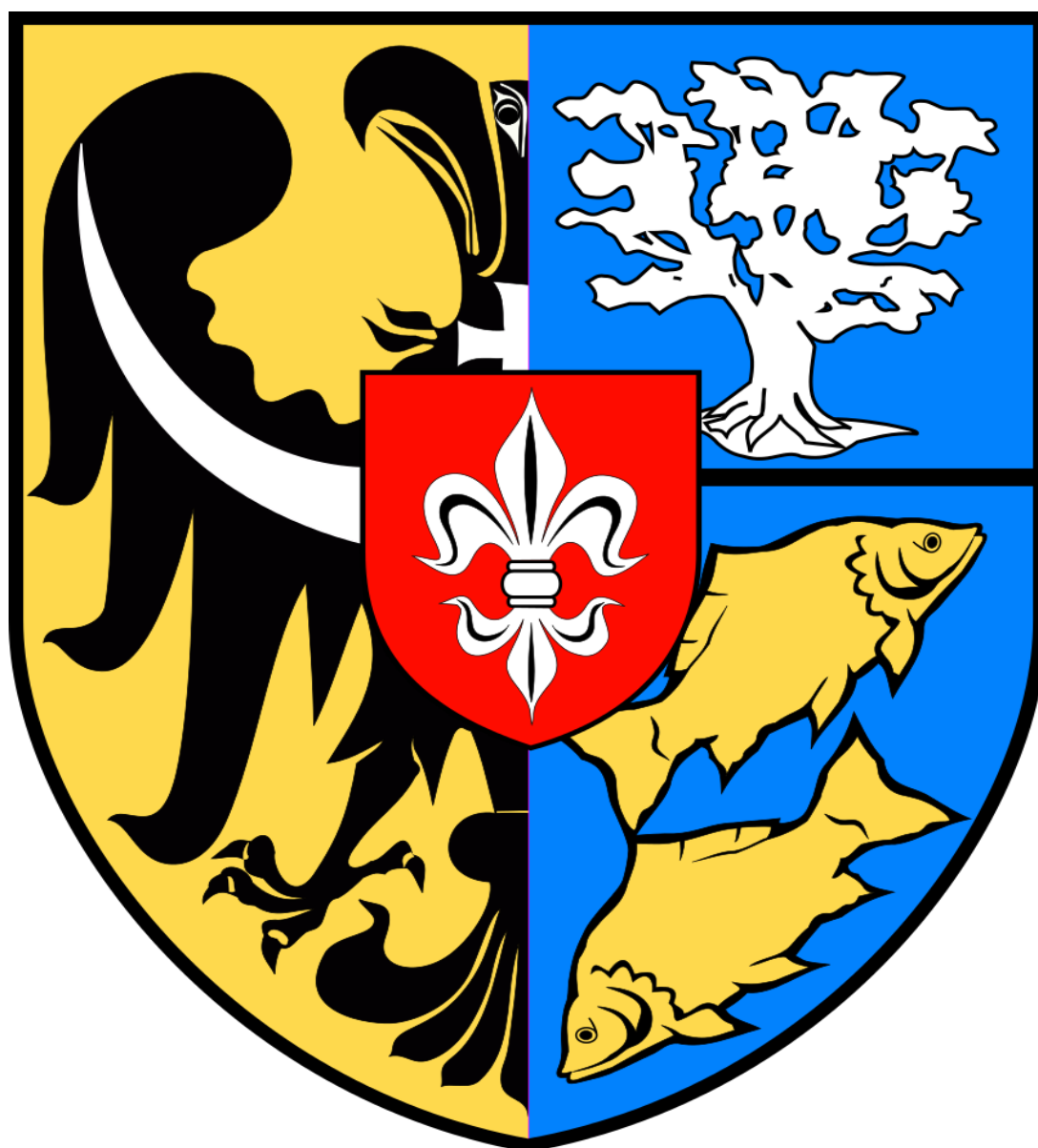
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Krośnice

Piotr Morawek

Załącznik do uchwały Nr LXX/437/2023
Rady Gminy Krośnice
z dnia 30 marca 2023 r.

***Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Krośnice
na lata 2023 - 2025***

Krośnice 2023

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Krośnice na lata 2023-2025

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego kładącą nacisk na jej pierwotność w stosunku do innych form życia ludzi, jak i na to, że jest ona ważną instytucją formalnie ustanowioną i funkcjonującą według określonych norm w ramach systemu społecznej kontroli. Przede wszystkim jednak rodzina pełni funkcje niezbędne dla istnienia społeczeństwa: prokreacyjną i opiekuńczą – wychowawczą. Współczesna rodzina przechodzi przeobrażenia odchodząc od tradycyjnych, trwałych modeli do związków nieformalnych i tymczasowych. Posiadanie dzieci staje się świadomym wyborem, a nie naturalnym efektem płodności. Przeobrażeniom form życia rodzinnego towarzyszą stare problemy wielu polskich par i rodzin, jakimi są między innymi bieda, bezrobocie, uzależnienia i przemoc. Obok nich pojawiają się nowe negatywne czynniki do jakich zaliczyć można szybkie starzenie społeczeństwa polskiego i związane z tym problemy opiekuńcze oraz brak zaradności życiowej nieumiejętne wydatkowanie posiadanymi środkami finansowymi. Bez względu na model rodzina to podstawowe i jednocześnie najważniejsze środowisko wychowawcze dziecka, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina to stabilny punkt odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną do podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona

przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowaną możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Mając na względzie, iż prawidłowo funkcjonująca rodzina sprzyja rozwojowi dziecka, należy zadbać aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Wszelkie działania powinny być podejmowane za zgodą rodziny i z jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi o wspólny wysiłek członków rodziny jak i wszystkich pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownika socjalnego, asystenta rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoim działaniu pracownicy socjalni i asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jednym z rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest praca asystenta rodziny na rzecz przeżywających trudności w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rola asystenta polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawczości, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. Asystent nie przejmuje działań za rodzinę, a jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, by przyniosły zamierzone efekty. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” wspiera rodziny z osobami niepełnosprawnymi, a w szczególności wychowujące niepełnosprawne dzieci. Proponowana przez rząd pomoc obejmuje kompleksowe rozwiązania dotyczące wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomaganie dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych oraz wsparcia mieszkaniowego. Zgodnie z tymi przepisami rodzinom, w których urodzi się dziecko z ciężką i nieodwracalną niepełnosprawnością albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstało w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje jednorazowe

świadczenie w wysokości 4 tys. zł. Ustawa „Za życiem” przewiduje również m. in. że przewodnikiem po systemie wsparcia dla rodzin, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą, będzie asystent rodziny, którego zadaniem będzie koordynowanie dostępnej pomocy. Ustawa ma także za zadanie znacznie usprawnić dostęp do świadczeń zdrowotnych.

Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Krośnice na lata 2023- 2025 opracowany został w oparciu o założenia Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. 2022.447 ze zm.) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja).

Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w gminie Krośnice na lata 2023-2025. Priorytetem w/w programu będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa, stabilizacji i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy świadczeniobiorca powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych. Działania na rzecz rodziny mają być skierowane do poszczególnych jej członków oraz prowadzone i wdrażane kampanie na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Zadania które będą realizowane w ramach programu koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych

tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zapisy przytoczonej Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizuje w Gminie Krośnice Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS). Jest on jednostką organizacyjną utworzoną przez Radę Gminy Krośnice, finansowaną w formie jednostki budżetowej i nie posiadającej osobowości prawnej.

II. GOPS działa w szczególności na podstawie:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2023.40),
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U.2020.1329),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2022.447 ze zm.),
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2022.15 ze zm.),
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U.2022.1205 ze zm.),
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2021.2268 ze zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2021.1249),
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2021.1119),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2020.2050),
- Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027,
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2027,
- Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krośnice,

III. Organizacja Pomocy Dziecku i Rodzinie

Podział kompetencji w zakresie organizacji pomocy dziecku i rodzinie pomiędzy samorządami.

Gmina – wspieranie rodziny

- 1) Profilaktyka
- 2) Praca z rodziną

Powiat

- 1) Rodzinna piecza zastępcza
- 2) Instytucjonalna piecza zastępcza
- 3) Usamodzielnienia

Samorząd Wojewódzki

- 1) Ośrodek adopcyjny
- 2) Interwencyjny ośrodek preadopcyjny
- 3) Regionalna placówka opiekuńczo – wychowawcza

IV. Diagnoza środowiska i problemów społecznych

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnicach. Krośnice to gmina wiejska położona w północno – wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie milickim. Powierzchnia gminy Krośnice wynosi ogółem 17 873ha. Gminę tworzy 22 jednostek pomocniczych (sołectw). Jak wynika z danych Urzędu Gminy, wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku obszar Gminy zamieszkuje 8 099 mieszkańców. Mieszkańcy gminy utrzymują się z rolnictwa, hodowli oraz z handlu i usług. Część mieszkańców pracuje poza miejscem zamieszkania.

Dla potrzeb programu opracowano **Kartę Diagnostyczną** zawierającą informacje na temat liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci z terenu Gminy Krośnice umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, dodatku

mieszkańcowego, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzicielskich oraz Funduszu Alimentacyjnego.

Tab.1 Karta Diagnostyczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Wyszczególnienie na dzień 31.12.2022 r.	2022
Liczba mieszkańców Gminy Krośnice	8099
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	203
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych(bez ZDO)	414
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych	851
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzicielskich	9
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	28
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	18
Liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny	327
Liczba dzieci zamieszkujących Gminę Krośnice w wieku 0-13 lat	1210
Liczba młodzieży zamieszkującej w Gminie Krośnice w wieku 14-18 lat	730
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Krośnice umieszczonych w pieczy zastępczej	16

W Gminie Krośnice na dzień 31.12.2022 r. zamieszkiwało 1940 dzieci w wieku 0-18 lat co stanowi 24 % ogółu mieszkańców. W 2022 roku w różnorodnych formach pieczy zastępczej przebywało 16 dzieci co stanowi 0,8% grupy wiekowej 0-18 lat.

1. Diagnoza problemów społecznych

W 2022 roku z różnych form świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnicach skorzystało łącznie 203 rodziny, tj. 331 osób w rodzinach, co stanowi 4,1% udziału osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy.

Główne powody udzielenia pomocy przez GOPS w Krośnicach w 2022 roku

Powody przyznania pomocy przez GOPS w 2021r i 2022r.				
Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin 2021	Liczba osób w rodzinach 2021	Liczba rodzin 2022	Liczba osób w rodzinach 2022
Ubóstwo	68	143	58	123
Bezrobocie	39	89	42	106
Długotrwała lub ciężka choroba	73	128	64	109
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	12	54	22	105
Niepełnosprawność	63	132	47	93
Alkoholizm	2	2	1	1
Bezdomność	7	7	9	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa	19	101	15	71
Przemoc w rodzinie	0	0	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	1	4
Zdarzenie losowe	2	9	2	5
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
Narkomania	0	0	0	0

Tab. 2 Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnicach

Najczęstszymi powodami udzielania pomocy w 2022 r. była długotrwała lub ciężka choroba 31,5%, a następnie ubóstwo 28,6% , niepełnosprawność 23%, bezrobocie 20,7%, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych 11%, potrzeba ochrony macierzyństwa 7,4 % , bezdomność 4,4%, zdarzenia losowe 1%, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego 0,5% oraz przemoc domowa 0,5%. W związku ze spadkiem bezrobocia na terenie gminy (w stosunku do lat poprzednich), zmniejszeniu uległ czynnik bezrobocia, jako powód przyznania pomocy. Bezrobocie stało się czwartą przesłanką do przyznania pomocy, a ustąpiło miejsca długotrwałej lub ciężkiej chorobie, ubóstwu oraz niepełnosprawności, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa, w którym tego typu problemy coraz częściej występują. Z analizy sprawozdań Gminnego

Ośrodka Pomocy Społecznej oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych wynika, że w latach 2021 – 2022 nie spadła liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w postaci przydzielenia asystenta rodziny. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej. W Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny współpracujący z rodzinami, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. W roku 2022 z usług asystenta korzystało 17 rodzin.

2. Świadczenia z pomocy społecznej

Zadania własne gminy w 2022 roku

Tab.3 Świadczenia pieniężne wypłacone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach

Rodzaj świadczenia	2021		2022	
	Kwota wypłaconych świadczeń w zł	Liczba rodzin/osób	Kwota wypłaconych świadczeń w zł	Liczba rodzin/osób
Zasiłek okresowy	89638	38/74	93884	41/90
Zasiłek celowy	59136	44/81	29846	35/74
Specjalny zasiłek celowy	13703	29/61	4646	15/28
Zasiłek stały	159757	32/37	157931	30/33

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnicach

W ostatnich latach można zauważyć tendencję spadkową liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Zmniejszenie liczby osób korzystających ze świadczeń finansowych z pomocy społecznej oraz z pomocy materialnej o charakterze socjalnym może być spowodowane polepszającą się sytuacją materialną rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego i sytuacją na rynku pracy. Zgodnie z ustawą świadczenie otrzymywane w ramach „Rodzina 500 plus” nie jest wliczane do dochodu rodziny.

Tab. 4 „Posilek w szkole i w domu 2019-2023” w 2022 roku.

Pomoc udzielana dzieciom i młodzieży w formie bezpłatnych posiłków	2021	2022
Liczba osób dożywianych w żłobkach, przedszkolach, szkołach i ośrodkach szkolno-wychowawczych	72	76
Koszt dożywiania dzieci i młodzieży w zł	55 063,50 (w tym 22 063,55 środki własne i 33 038,10 środki zlecone)	72 333,50 (w tym 28 933,40 środki własne i 43 400,10 środki zlecone)

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnicach

Oprócz zadań wynikających z w/w ustawy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach realizuje również zadania wynikające z innych ustaw.

Zadania określone ustawą o świadczeniach rodzinnych obejmują w szczególności przyznawanie oraz wypłatę niżej wymienionych świadczeń:

- zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami
- świadczeń opiekuńczych(zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych),
- zasiłków dla opiekunów,
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka,
- świadczeń rodzicielskich,

Ponadto wypłacone są świadczenia określone ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawą o pomocy państwa w wychowaniu, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Tab. 5 Pozostałe rodzaje pomocy udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach.

Typ świadczenia	Liczba wydanych decyzji w 2021 roku	Liczba wydanych decyzji w 2022 roku
Zasiłek rodzinny + dodatki	281	340
Świadczenie wychowawcze	1029	19
Świadczenie pielęgnacyjne	148	125
Zasiłek pielęgnacyjny	117	101
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	19	44
Specjalny zasiłek opiekuńczy	16	8
Świadczenie rodzicielskie	18	14
Świadczenie „Za życiem”	3	2
Świadczenie alimentacyjne	59	42
Dodatek mieszkaniowy	25	18

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnicach

3. Asysta rodzinna

W celu zapobiegania umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej i wzmocnieniu rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zachodzi konieczność udzielania daleko idącego wsparcia tym rodzinom. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach udziela rodzinom wsparcia w formie asystenta rodziny. Rolą asystenta rodziny jest podejmowanie konstruktywnych działań w pracy z rodziną za pomocą wszelkich dostępnych środków, przy wykorzystaniu zasobów własnych i instytucji. Największy sukces asystent może osiągnąć poprzez nawiązanie pozytywnych relacji z członkami rodziny, bo tylko wtedy zdobędzie zaufanie potencjalnego klienta, będzie w stanie wpłynąć na zmianę w postrzeganiu wszelkich trudności i wyzwolić potencjał do działania. Zgodnie z założeniami ustawy asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Jest to niezmiernie ważne, gdyż odbywa się w środowisku naturalnym danej społeczności, co pozwala na szybsze rozpoznanie problemu i postawienie właściwej diagnozy. Asystent nie pełni roli kuratora, nie kontroluje rodziny. Jego zadaniem jest ścisła współpraca z rodziną i dawanie wsparcia w formie fachowej wiedzy gdzie i jakich szukać rozwiązań, by rodzina mogła poprawić swoją sytuację. Celem pracy asystenta jest dążenie do osiągnięcia przez rodzinę

podstawowego poziomu stabilizacji życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowywanie dzieci. Priorytetowe zadanie natomiast stanowi zażegnanie kryzysu w rodzinie i niedopuszczenie do czasowego umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej lub umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka do rodziców. Współpraca asystenta z rodziną jest długofalowa. Czas jest tu czynnikiem sprzyjającym i pozwala na wnikliwe rozeznanie środowiska i jego problemów. Zadania asystenta rodziny określone są w art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do których w szczególności należą:

1. opracowanie i realizacja określonego planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. opracowanie we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;

14. realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016r. O wsparciu kobiet w ciąży i „Za życiem”;

15. prowadzenie dokumentacji, pracy z rodziną,

16. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny Dyrektorowi;

17. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;

18. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach

19. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;

20. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Zgodnie z ustawą asystent rodziny może prowadzić pracę z maksymalnie 15 rodzinami. Liczba rodzin będąca pod opieką asystenta rodziny winna być uzależniona od trudności wykonywanych zadań oraz kwalifikacji i doświadczenia zawodowego asystenta rodziny. Po zrealizowaniu planu pracy i zakończeniu pracy z rodziną, asystent rodziny przez 3 miesiące monitoruje funkcjonowanie tej rodziny w środowisku. Monitoring jest formą subtelnej asysty rodzinie w usamodzielnianiu i zapewnieniem wsparcia w razie pojawiających się trudności, czy wyzwań w nowych sytuacjach życiowych.

W latach 2020-2022 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach zatrudniał 1 asystenta rodziny w oparciu o umowę o pracę, w zadaniowym systemie czasu pracy.

Z pomocy i wsparcia asystenta rodziny w 2022 roku skorzystało ogółem 17 rodzin w tym:

- do 3 miesięcy – 1 rodzina
- od 3 do 12 miesięcy – 6 rodzin
- powyżej 1 roku – 9 rodzin

W rodzinach objętych asystenturą liczba osób w rodzinach wynosiła 69 w tym 48 dzieci.

W 2022 roku 6 rodzin zakończyło pracę z asystentem rodziny.

Spośród 17 rodzin pracujących z asystentem rodziny:

- 7 rodzin to małżeństwa z dziećmi;
- 8 to rodziny niepełne z dziećmi;

- 2 rodziny konkubinat z dziećmi

Współpraca z asystentem rodziny, poza sytuacjami kiedy obowiązek ten nakłada sąd, jest dobrowolna i następuje po podpisaniu deklaracji o współpracy. Czas współpracy jest różny w zależności od występujących problemów i determinacji rodziny, aby te problemy przezwyciężyć. Obserwuje się, że okres współpracy z asystentem wydłuża się z uwagi na mnogość problemów występujących w środowisku. Asystent rodziny pracuje zazwyczaj z rodziną wieloprotblemową, która od wielu lat jest w systemie pomocy społecznej i pomimo wsparcia wielu innych przedstawicieli różnych służb: pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, kuratora sądowego, policjanta, wychowawcy, dzieci z powodu zagrożenia bezpieczeństwa i braku warunków do prawidłowego rozwoju zagrożone są odebraniem do pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej(art.29), rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej może uzyskać pomoc rodzin wspierających. Rodzina wspierająca może pochodzić z bezpośredniego otoczenia dziecka i pomagać rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Z braku chętnych w Gminie Krośnice nie powołano rodzin pełniących funkcję rodzin wspierających.

Zdarza się w rodzinach, iż pomimo podejmowanych wcześniejszych działań przez uprawnione do tego instytucje zmierzających do zażegnania problemom tych rodzin , na mocy postanowienia sądu małoletnie dzieci są odbierane rodzicom biologicznym i umieszczane są w pieczy zastępczej. Rolą asystenta rodziny jest wówczas udzielanie wsparcia rodzinie biologicznej, aby odzyskała zdolności w wypełniania funkcji opiekuńczych i mógł nastąpić powrót dzieci.

4. Piecza zastępcza

Zgodnie z ustawą o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- w pierwszym roku pobytu dziecka gmina ponosi 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej;
- w drugim roku gmina ponosi 30% wydatków;

- w trzecim roku 50% wydatków;

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach ponosił częściową odpłatność za 16 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w tym:

- w zawodowej rodzinie zastępczej 6 dzieci
- w spokrewnionej rodzinie zastępczej 10 dzieci

W roku 2022 na utrzymanie dzieci przebywających w pieczy zastępczej wydatkowano kwotę w wysokości 117 631,89 zł. W porównaniu do roku poprzedniego (w roku 2021 - 99 321,96 zł) nastąpił wzrost kosztów związanych z odpłatnością za dzieci przebywające w pieczy zastępczej ze względu na zwiększenie procentowej odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Każde wyrwanie dziecka ze środowiska rodzinnego najtrudniejsze jest zawsze dla dziecka, dlatego pozytywną zmianą jest tendencja do umieszczenia dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych oraz w spokrewnionych rodzinach zastępczych, które dają dziecku namiastkę życia rodzinnego, a czasami stają się prawdziwą rodziną dającą poczucie miłości i bezpieczeństwa.

5. Problem przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest istotnym problemem społecznym. Nie ma znaczenia wiek, rodzaj wykształcenia, pozycja społeczna czy wykonywany zawód w odniesieniu do osoby stosującej przemoc, czy doznającej przemocy. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i interakcji różnych czynników społecznych, kulturowych i psychologicznych. Możemy mówić o elementach ryzyka, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienia się przemocy w rodzinie, ale nie możemy stwierdzić, że są przyczyną zjawiska. Należą do nich m. in.: normy społeczne i kulturowe, środowisko społeczne i warunki życia, uzależnienia oraz osobowość sprawcy i ofiary przemocy. Ofiarami przemocy są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore. Podstawowym dokumentem regulującym kwestie przemocy w rodzinie w ujęciu prawnym jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U.2021.1249). Na podstawie ww. ustawy zostało wydane rozporządzenie regulujące kwestie procedury „Niebieskiej Karty” oraz obowiązek wydania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o obrażeniach dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Na podjęcie interwencji w środowisku z wykorzystaniem tej procedury nie jest potrzebna zgoda

osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedurę może wszcząć policja, przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia na podstawie specjalnie do tego celu opracowanych formularzy zwanych potocznie „Niebieską kartą”. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i prowadzonych przez grupy robocze i Zespół Interdyscyplinarny, czyli zespół osób będących przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia.

W ramach pracy socjalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2022 roku:

- przeprowadzono 11 Procedur „Niebieskiej Karty”; (jedna Niebieska Karta została założona w rodzinie objętej wsparciem asystenta rodziny);
- odbyło się 17 posiedzeń grup roboczych;
- wystosowano 2 pisma do Policji;
- do Sądu Rejonowego złożono 3 wnioski o wgląd w sytuację dziecka w rodzinie;
- zakończono 9 procedur „Niebieskiej Karty” z powodu ustania przemocy lub braku przesłanek do wszczęcia procedury.

Tab.6 Procedura „Niebieskiej Karty” w latach 2021-2022 w Gminie Krośnice

Lp.	Dane dotyczące realizacji procedury „Niebieskiej Karty”	2021	2022
1.	Liczba NK przekazanych do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w bieżącym roku	21	11
	w tym:- przekazanych przez Policję	17	9
	- przekazanych przez pomoc społeczną	2	1
	- przekazanych przez oświatę	1	1
	- przekazanych przez ochronę zdrowia	0	0
	- przekazanych przez GKRPA	0	0
	- inne	1	0
2.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	30	15
3.	Liczba osób w rodzinach objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	108	56
4.	Liczba osób doświadczających przemocy	32	19
	w tym: - kobiet	22	11
	- mężczyzn	5	1
	- małoletnich	5	7

5.	Liczba osób wskazanych jako sprawcy przemocy	30	15
6.	Liczba spraw skierowanych do Prokuratury, Policji	1	1
7.	Liczba przypadków odebrania dziecka z rodziny przez pracownika socjalnego wykonującego obowiązki służbowe(zgodnie z art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)	0	0

6. Praca socjalna

Praca socjalna to elementarna pomoc świadczona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach. Jej zadaniem jest działanie na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym. Zapewnienie petentowi wsparcia w dążeniu do pełnienia odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi jest podstawowym kierunkiem podejmowanych kroków. Praca socjalna prowadzona jest z osobami lub rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną. Działalność pracownika socjalnego polega na mobilizacji osób, rodzin, a w razie potrzeby lokalnych środowisk do podejmowania działań na rzecz jednostki. Profesjonalista w tym zawodzie potrafi wydobyć umiejętności do pokonywania trudności i wykorzystać zasoby tkwiące w tych osobach, rodzinach i grupach pozwalające osiągnąć wytyczony cel. Zmiany w podejściu i charakterze pracy pracownika socjalnego idą za nowymi wyzwaniami i problemami jakie są wywołane globalnymi skutkami pandemii z 2020 r., wojną w Ukrainie od 2022 r., a co za tym idzie kryzysem w zasobach, które są trudno dostępne z powodu wzrostu kosztów. Trudności materialne wpływają negatywnie na stan poczucia bezpieczeństwa wśród rodzin, który przekłada się na relacje rodzinne. Problemy te mają relatywny wpływ na zmianę charakteru pracy pracowników socjalnych. W 2022 roku wsparciem w formie pracy socjalnej objęto 331 osób z 203 rodzin.

V. Zasoby instytucjonalne i społeczne

1. Jednym z najważniejszych zasobów w systemie wspierania rodziny jest współpraca lokalnych instytucji, tj.:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Urząd Gminy w Krośnicach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- Komenda Powiatowa Policji w Miliczu,
- Zespół Szkół i Przedszkola w Krośnicach,
- Zespół Szkół w Bukowicach,
- Zespół Szkół w Kuźnicy Czeszyckiej,
- Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Centrum Edukacyjno-Turystyczno-Sportowe,
- Schronisko Młodzieżowe,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Komp -Med.”-Bukowice
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarska-Krośnice, Kuźnica Czeszycka,
- Stowarzyszenie Ziemi Krośnickiej Branda,
- Stowarzyszenie „ Nasze dzieci”’,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Szkół i Przedszkola w Krośnicach „ Bona Fide”’,
- Milickie Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Miliczu,
- Centrum Profilaktyki i Terapii Psychiatrycznej „Salus” S.C,
- Powiatowy Urząd Pracy w Miliczu,

2. W związku z różnymi problemami, z jakimi borykają się mieszkańcy gminy Krośnice utworzono formy wsparcia dla tych osób:

- Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i narkotykowych oraz ich rodzin- którego głównym założeniem jest udzielanie klientom fachowych informacji na temat choroby alkoholowej oraz informacji o możliwościach i formach terapii, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii. Znaczny nacisk kładzie się na motywowanie do podjęcia leczenia.

- Punkt Konsultacyjno-Interwencyjny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Miliczu – udzielający niezbędnej wiedzy i informacji na temat przemocy, porad prawnych, pomocy w formułowaniu pism urzędowych. Uwzględnia również pomoc psychologiczną i pedagogiczną.

- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie- zadaniem zespołu jest ingerowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie

przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem powołania Zespołu Interdyscyplinarnego jest wspólna działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych.

3. W Gminie Krośnice realizowane są również inne programy mające poprawić funkcjonowanie i ochronę rodziny:

- **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** którego nadrzędnym celem jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z piciem alkoholu na terenie gminy oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych.

- **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie**, głównym celem programu jest tworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- **Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii** celem programu jest poprawa dostępności do leczenia odwykowego, wsparcie psychospołeczne i prawne osób poddanych przemocy w rodzinie.

VI. CELE PROGRAMU

Celem programu jest zapobieganie problemom społecznym występującym na terenie gminy i stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy oraz przeciwdziałaniu i eliminowaniu psychospołecznych skutków bezrobocia, wsparcia rodzin wielodzietnych i samotnie wychowujących dzieci, opieki nad dziećmi i młodzieżą ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych uzależnieniami, pomocy rodzinie w kryzysie i przeciwdziałaniu przemocy oraz pomoc osobom i rodzinom zagrożonym ubóstwem, marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Cele:

1. Wsparcie osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa i realizacja przedsięwzięć zmierzających do redukcji tego zjawiska.
2. Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i pomocy rodzinie.
3. Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju.
4. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie.

Cel szczegółowy:

- 1.1 Wspieranie działań instytucji wspierających.
- 1.2 Wspieranie organizacyjne, prawne powstających i istniejących organizacji pozarządowych.
- 2.1 Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie.
- 2.2 Zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
- 3.1 Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji.
- 3.2 Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.
- 4.1 Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
- 4.2 Podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości.

Cel nr 1**Wsparcie osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa i realizacja przedsięwzięć zmierzających do redukcji tego zjawiska.**

L.p	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Przewidywane efekty
1.	Działania polegające na udzielaniu doraźnej i stałej pomocy w formie świadczeń pieniężnych: zasiłki z pomocy społecznej, świadczenia wychowawcze, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia rodzinne, stypendia, dodatki mieszkaniowe	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób objętych wsparciem, liczba wypłaconych świadczeń	- mniejsza liczba osób korzystających z pomocy społecznej - ilość stworzonych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych, - ilość osób skierowanych do pracy w ramach zatrudnienia socjalnego
2.	Działania polegające na udzielaniu świadczeń niepieniężnych, pomoc rzeczowa, świadczenie usług opiekuńczych w miejscach zamieszkania, refundowanie posiłków dla dzieci i młodzieży w żłobkach, przedszkolach i świetlicach szkolnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły i organizacje pozarządowe	Liczba osób objęta wsparciem	- mniejsza liczba osób korzystających z pomocy społecznej, - liczba dzieci korzystających z refundowanych posiłków - zmniejszenie problemu niedożywienia dzieci i młodzieży. - profilaktyka zdrowego trybu życia, - wdrożenie prawidłowych nawyków żywieniowych
3.	Tworzenie zamkniętego rynku pracy poprzez: organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych. Program PAI dla osób długotrwale bezrobotnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy	Liczba osób objęta wsparciem	- zmniejszenie liczby bezrobotnych, - stworzenie nowych miejsc pracy, - podniesienie kwalifikacji zawodowych, - zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych
4.	Zbudowanie oparcia systemu społecznego dla osób i rodzin ubogich poprzez tworzenie oparcia socjalnego, prawnego i psychologicznego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Liczba osób objęta wsparciem	- mniejsza liczba osób korzystających z pomocy społecznej, - podniesienie świadomości, wiedzy i kondycji psychicznej osób korzystających z środowiskowego systemu wsparcia

Cel nr 2**Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i pomocy rodzinie****2.1 Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie**

L.p.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie	Wójt Gminy, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, gminne placówki oświatowe, jednostka	Liczba osób objętych wsparciem	- większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, - obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, - lepszy dostęp do wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, - lepszy dostęp do opieki medycznej w tym specjalistycznej

		sportowo rekreacyjna, organizacje pozarządowe		
2.	Uaktywnienie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomani i przemocy w rodzinie, w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży, ich rodziców i nauczycieli poprzez media, organizowanie konferencji, narad, kampanii, itp.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach, Wójt Gminy, Rada Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie, Policja, Służba zdrowia, gminne placówki oświatowe, jednostka kulturalna, organizacje pozarządowe	Liczba osób objętych wsparciem	<ul style="list-style-type: none"> - większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, - obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, - lepszy dostęp do wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, - lepszy dostęp do opieki medycznej w tym specjalistycznej
3.	Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach, Wójt Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie, gminne placówki oświatowe, organizacje pozarządowe		

Cel nr 3

Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju.

3.1 Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji.

3.2 Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.

L.p.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty
1.	Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach - asystent rodziny, pracownicy socjalni, placówki oświatowe	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta. Liczba asystentów rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - skuteczniejsze wsparcie dla rodziców mających trudności opiekuńczo wychowawcze, - zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci,
2.	Utrzymanie a w razie konieczności zwiększenie liczby asystentów rodziny oraz w razie potrzeby znalezienie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń	Wójt Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach, gminne placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta. Liczba asystentów rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie szans edukacyjnych dla uzdolnionych uczniów i dzieci mających trudności w nauce, - wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystającej
3.	Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełnienia ról rodzicielskich oraz promowanie właściwego modelu rodziny, m.in. poprzez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, placówek oświatowych, asystenta rodziny	Wójt Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach, gminne placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta. Liczba asystentów rodzin.	

4.	Bieżąca informacja dla rodzin oraz osób samotnie wychowujących dzieci o dostępie do poradnictwa specjalistycznego	Wójt Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach, gminne placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe	Liczba osób objęta wsparciem
5.	Rozszerzenie dostępu dzieci i młodzieży do aktywnego spędzania czasu wolnego m. in. Poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo – rekreacyjnych , oświatowych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej spędzanie czasu wolnego oraz rozwój uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży, organizowanie wypoczynku	Wójt Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach, gminne placówki oświatowe, jednostka sportowo - rekreacyjna, organizacje pozarządowe	Liczba osób objęta wsparciem
6.	Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży m. in. Poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych , udzielanie pomocy w nauce (np. wolontariuszy), przyznawanie stypendiów	Wójt Gminy, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja, gminne placówki oświatowe, jednostka sportowo – rekreacyjna, jednostka kulturalna, organizacje pozarządowe	Liczba osób objęta wsparciem
7.	Opracowanie i wdrożenie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych (w ramach konkursów) podejmowanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi	Wójt Gminy, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, gminne placówki oświatowe, jednostka sportowo – rekreacyjna, jednostka kulturalna, organizacje pozarządowe	Liczba osób objęta wsparciem
8.	Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła	Wójt Gminy, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, gminne placówki oświatowe, jednostka sportowo – rekreacyjna, jednostka kulturalna, organizacje pozarządowe	Liczba osób objęta wsparciem

Cel nr 4

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego w Gminie Krośnice poprzez przeciwdziałanie przestępczości w tym wśród nieletnich oraz podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości.

L.p.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty
1.	Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno – informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie)	Wójt Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, gminne placówki oświatowe, jednostka sportowo – rekreacyjna , jednostka kulturalna, organizacje pozarządowe	Ilość kampanii	- wzrost zasobu wiedzy mieszkańców na temat przestępczości i jej skutków, - ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych; - bezpieczniejsze drogi
2.	Prowadzenie spotkań edukacyjno – informacyjnych wśród dzieci i młodzieży m in. Opracowywanie i realizacja programów w placówkach oświatowych i włączenie w ich realizację policjantów	Wójt Gminy, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, gminne placówki oświatowe, jednostka sportowo – rekreacyjna, jednostka kulturalna, organizacje pozarządowe, Policja , Kurator sądowy	Liczba przedsięwzięć edukacyjno - informacyjnych	
3.	Współpraca jednostek gminnych oraz mieszkańców z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi w celu przeciwdziałania przestępczości	Wójt Gminy, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, gminne placówki oświatowe, jednostka sportowo – rekreacyjna, jednostka kulturalna, organizacje pozarządowe, Policja , Kurator sądowy	Liczba przestępstw	
4.	Umożliwienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Wójt Gminy, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, gminne placówki oświatowe, jednostka sportowo – rekreacyjna, jednostka kulturalna, organizacje pozarządowe, Policja , Kurator sądowy	Liczba osób objętych wsparciem	

Adresatami programu są w szczególności rodziny i dzieci:

1. Rodziny niezaradne życiowo

Programem mogą zostać objęte rodziny, które nie posiadają zdolności wychowawczych i popełniają błędy wychowawcze tzw. rodziny dysfunkcyjne. Rodziny takie nie zapewniają swoim dzieciom poczucia bezpieczeństwa, stabilizacji emocjonalnej, materialnej. Nie spełniają podstawowej społecznej funkcji rodziny jako podstawowa komórka społeczna. Najczęściej problemy w takich rodzinach wynikają z niskiego poziomu wykształcenia rodziców czy też trudnej sytuacji materialno-bytowej oraz wyuczonej bezsilności, która trwa latami z pokolenia na pokolenie szukając oparcia w instytucji pomocy społecznej.

2. Rodziny dotknięte przemocą

W 2022 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 11 „Niebieskich Kart”. Zjawisko przemocy w rodzinie jest jednym z najbardziej destrukcyjnych problemów społecznych. Wywiera wpływ na funkcjonowanie człowieka na pracę jego umysłu, procesy emocjonalne, poczucie wartości, kierowanie własnym życiem. Przemoc fizyczna i psychiczna nie znajduje swego źródła tylko w rodzinach z obniżoną sprawnością bytową i materialną. Coraz częściej problem dotyka rodzin pełnych, dobrze sytuowanych materialnie oraz ludzi wykształconych. Niestety, tylko nieliczne z rodzin dotkniętych przemocą zgłaszają swój problem. Często temat przemocy domowej pozostaje nadal w tzw. „czterech ścianach”.

3. Dzieci dotknięte przemocą zagrożone wykluczeniem społecznym

Dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym mają na ogół problemy w sferze emocjonalnej. Ich zaburzenia nie pozwalają na prawidłowe funkcjonowanie. W taki sposób dziecko z głębokim deficytem emocjonalnym nie wykształci odpowiedniej hierarchii wartości. Proces ukierunkowania dziecka jest niezwykle trudnym procesem, który pochłania wiele pracy i wysiłku. Na niedostosowanie społeczne dzieci duży wpływ ma środowisko pierwotne, którym jest rodzina oraz rozwój cywilizacji i technologii, a także środowisko rówieśnicze. Niezaspokojona potrzeba poczucia bezpieczeństwa budzi lęk i niepokój, zaburzając tym samym proces socjalizacji. To z kolei dość często uruchamia mechanizm spychania na margines życia społecznego, co w efekcie może prowadzić do pojawienia się przemocy. Dzieci są szczególnie zagrożone będąc zarówno świadkami jak i bezpośrednio dotkniętymi przemocą, demoralizacją i marginalizacją. Wszystkie niekorzystne czynniki mają wpływ na psychikę, zachowanie i prawidłowy rozwój dziecka, fizyczny, emocjonalny, intelektualny. Zamykają im kontakt ze sobą samym, innymi

ludźmi, podejmowaniem odważnych kroków zniekształcających ich przekonania. Rodzina niezależnie od tego jak funkcjonuje, czy jest środowiskiem zdrowym i wartościowym moralnie, czy też przejawia wyraźne cechy patologii - w każdym przypadku kształtuje osobowość, postawę społeczną, wyznacza koleje losu dziecka.

VII. Realizatorzy programu

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Wójt Gminy Krośnice
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny w Krośnicach;
- Zespoły Szkolno-Przedszkolne na terenie gminy Krośnice;
- Centrum Edukacyjno - Turystyczno - Sportowe;
- Ośrodki Zdrowia na terenie gminy Krośnice;
- Organizacje, stowarzyszenia i placówki działające na terenie gminy Krośnice
- Komenda Powiatowa Policji w Miliczu
- Kuratorzy sądowi przy Sądzie Rejonowym w Miliczu.

VIII. Źródła finansowanie

Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na 2023-2025 dla Gminy Krośnice finansowane będą z następujących źródeł:

- a) środki finansowe z budżetu samorządu,
- b) środki finansowe z funduszy zewnętrznych w tym: rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

IX. Monitoring programu

Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 dla Gminy Krośnice będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnicach, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Rezultatem

monitoringu będą sprawozdania roczne przygotowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach.

X. Zakładane efekty realizacji programu

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny zakłada, że rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych uświadomią sobie, że ich sytuacja nie musi być trwała. Przyczyni się to do zmniejszenia liczby dzieci objętych opieką pieczy zastępczej, reintegracją rodzin naturalnych poprzez powrót dzieci do rodziny, zmianę postaw społecznych, zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego, wzrost poczucia wartości członków rodziny, ograniczenie dysfunkcyjności rodzin. Współpraca wielu instytucji przyczyni się do stworzenia spójnego systemu wspierania rodzin z trudnościami opiekuńczo –wychowawczymi. Wpłynie na poprawę poczucia bezpieczeństwa, zmniejszy ilość występowania zjawiska przemocy domowej, wpłynie na poprawę relacji klient – instytucja dając poczucie udziału i sprawstwa w działaniach rodziny na rzecz poprawy jej sytuacji.

XI. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krośnice na lata 2021-2027.

Program zakłada stworzenie korzystnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a szczególnie dzieci na terenie gminy Krośnice. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, by zapobiegać negatywnym stanom rzeczy już istniejących, jak i tym które mogą zaistnieć. Rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Rodzina będzie miała poczucie kontroli i sprawstwa nad życiem swojej rodziny. Program ma stworzyć poczucie odpowiedzialności oraz sprawić, by rodziny same przy wykorzystaniu swojego własnego potencjału rozwiązywały problemy, a tym samym wychodziły z kryzysu, w jakim się znalazły. Działania zawarte w programie mają zapobiegać negatywnym skutkom dezintegracji funkcjonowania rodziny poprzez promowanie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w opiece nad dziećmi. Osiągnięcie celu programu w myśl ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2022.447 ze zm.) o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet

w ciąży i rodzin „Za życiem”(Dz.U.2020.1329) jest uzależnione od współpracy pomiędzy instytucjami oraz od wypracowania sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodzin w przekonaniu, „ że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2022.447 ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Poprzez realizację programu zwiększą się możliwości rozwojowe rodziny i jej zdolności do przezwyciężania braków poprzez wspieranie i poprawę jej funkcjonowania przy ścisłej współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się rodziną.

Obowiązek ustawowy, jak również konieczność wspierania rodzin zagrożonych problemami, bądź nieradzących sobie z pełnieniem funkcji rodzicielskich uzasadnia celowość przyjęcia uchwały.

Przewodniczący Rady Gminy Krośnice

Piotr Morawek